
Публикуван на: 28-08-2006

Източник: [EUobserver](#)

Юлиян Попов

Корупцията и некомпетентността на институциите правят българите все по-подозрителни към политическите партии, парламента, правителството, съдебната система и полицията в България. Българското президентство беше единственото, което се радваше на висока популярност, но с последните разкрития, че президентът Георги Първанов е работил за комунистическите тайни служби, репутацията на тази институция също вероятно ще се срина. В същото време Европейската Комисия изглежда като бездеен и понякога сърдит страничен наблюдател.

Българите гласуват с краката си. Отнасяйки се цинично към перспективите наперените съдебни власти или Европейската комисия да имат възможностите или желанието да поведат сериозна борба с корупцията, българите учат във Франция и Германия, работят в Мадрид и Лондон и почиват в Гърция и Австрия.

Хората се чудят къде беше ЕК, когато в края на 2004 г. една от главните магистрали на страната бе отдадена на концесия без публичен търг; когато поредица от приватизационни сделки в областта на енергетиката, тютюна и телекомуникациите, бяха забавени или спрени от правителството; когато съдилищата на базата на съмнителни процедурни правила, блокираха сделките за ключовите концесии за летищата в Бургас и Варна първо с Copenhagen Airports през миналата година, а сега с Fraport - а тези инфраструктурни обекти са жизненоважни за развитието на туризма, където са насочени толкова много надежди.

От време на време един пряк посланик в България разбунва духовете с освежаващо силни изказвания. За срам на ЕС това е американският посланик.

Най-накрая финландският посланик Кауко Ямсен бе цитиран широко от пресата като се оплакваше през юли, че корупцията е във възход. В момента "Трансперънси Интернешънъл" поставя България на едно ниво с Колумбия. Европейската Комисия обаче се задоволява със своя "мониторинг" - ритуал, който комбинира наблюдаване, кимане и мръщене.

Това е добра среда за българските министерства и регулиращите органи да се опитват да влязат в ролята на Робин Худ и да предприемат от време на време антикорупционни и антимонополни кампании. Те искат да бъдат възприемани като мъдри и справедливи защитници на хората - наказващи богатите за да дадат на бедните. За съжаление в българският случай "бедните" изглежда означава обществените служители да разделят богатата помежду си.

Индексът за икономическа свобода за 2006 г. на фондация "Heritage" класира България на 64-то

място, зад всички страни от ЕС, нови или стари. С общ резултат 2.88 (1 е отличен, 5 е слаб), страната се класира в графата "като цяло свободна". Това се дължи на чуждите инвестиции, банковата и финансовата сфера, и цените и заплатите, които имат оценка 2.00. Ако се взимаха само законодателството и правата за собственост (с оценка 4.00), рейтингът на България за икономическа свобода щеше да бъде "потисната".

Перспективите за върховенство на закона в България се подобряват. Новият главен прокурор има амбицията да поправи щетите в правосъдната система, причинени по време на седемгодишният мандат на ексцентричният му предшественик, който милостиво бе изпратен за посланик в Казахстан.

Регулациите обаче могат да се окажат по-трудни за преборване. Цитирайки търговското министерство на САЩ, Индексът за икономическа свобода обяснява причините за ниският рейтинг като: "прекомерното наличие на лицензионни и разрешителни режими, възможностите за различното им интерпретиране и налагане от страна на бюрокрацията, и възможностите за корупция, които се предлагат по този начин, което ет дълго време налага пречки пред инвестициите".

"Economist Intelligence Unit" добавя, че "корупцията остава проблем в държавната администрация и е сериозна пречка пред възможностите за бизнес". Проучване от януари 2006 г., проведено от MBMD, показва, че 60 % от българските обществени служители заявяват, че корупцията представлява значителен проблем в тяхната работа, а 37 % смятат, че корупцията е проблем в известна степен. През 2000 г. тези числа бяха 48 и 39 процента съответно.

Вярата в европейските институции също се изпарява. Българската преса описва Европейската Комисия главно като институцията, която ще наложи абсурдни данъци на домашната ракия и ще увеличи количеството на глупавите правила и регулации, като в същото време ще остави налагането им в ръцете на изгубилите доверие български власти. А това означава, че повече кафяви пликове ще сменят притежателите си.

Комисията не прави много за да промени този образ. Тя само чака на крайната спирка като Дебелият контролър в "Томас танковият двигател", за да види дали българският влак идва навреме.

Юлиан Попов е български журналист и политически коментатор, той живее във Великобритания от 1994 г. и е един от създателите на Нов Български Университет. Той активно участва в благотворителна дейност за развитието на образованието и е автор на книгата "Английска България".